

Nr 509.

Av herr **Hedlund** i Rådomb, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 194, med förslag till lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet.

I nu gällande lag om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet finnes stadgat att, sedan lagfart meddelats å ett fastighetsförvärv, den omständigheten att tillstånd enligt lagen ej sökts eller ansökan därom ej bifallits icke inverkar på fångets giltighet. I propositionen nr 194 till årets riksdag, innefattande förslag till ny lag i ämnet, har man emellertid utslutit detta stadgande. Motiveringen till denna åtgärd är dels att eftersom lagen numera är känd för vederbörande myndigheter så finns ej längre något behov av stadgandet och dels att man genom borttagande av det samma vinner överensstämmelse med vad som i förevarande avseende gäller i 1916 års inskränkingslag och 1925 års bolagsförbudslag.

Det är med odelad tillfredsställelse man konstaterar, att enligt nuvarande jordförvärvslag rättegång om ogiltighet av fastighetsförvärv på den grund att föreskrifterna i lagen åsidosatts icke behöver befaras, sedan lagfart meddelats. Man måste nämligen anse det synnerligen otillfredsställande om ett förvärv, kanske många år efter det lagfart beviljats, skall kunna förklaras ogiltigt därför att någon av parterna kommit underfund med att jordförvärvslagens formaliteter icke blivit iakttagna. Ogiltigförklarande på motsvarande grund förekommer tyvärr, om också sällan, beträffande fång som falla under 1916 års inskränkingslag och 1925 års bolagsförbudslag.

I fråga om fång som omfattas av jordförvärvslagen behöver man naturligtvis icke räkna med att lagfart i strid mot lagen kommer att beviljas av den anledningen att myndigheterna sakna kännedom om lagens existens eller innehåll. Men fel kunna uppenbarligen inträffa ändå. Ett misstag om fastighetens natur av jordbruksfastighet kan föranleda att lagfart oriktigt beviljas. En ofullständighet i de handlingar (landsfiskalsintyg och försäkran), vilkas företeende gör sökande av förvärvstillstånd obehövt, kan hava förbisetts och lagfart ändå beviljats. I sådant fall kan bristen i handlingarna vara av sådan beskaffenhet att fånget i en sedermera förd rättegång kan förklaras ogiltigt. Det förefaller då närmast upprörande om en part, som framför allt i förlitande på sin lagfart utgått från att fånget var helt i sin ordning, plötsligt skall på talan av motparten i avtalet få fånget förklarat ogiltigt med alla de konsekvenser detta för med sig. Säkert är, att sådana fall komma att inträffa. En intresseavvägning, där man tar någon

hänsyn till den enskilde, måste ovillkorligen leda till att fel av här ifrågasvarande slag icke kunna föranleda, att avtal rivs upp sedan lagfart beviljats.

Under återopande av förestående hemställles,

att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 194 måtte för sin del besluta att till 2 § lägga ett stycke av följande lydelse:

»Har lagfart meddelats å fång, må den omständigheten att tillstånd ej sökts eller ansökan därom ej bifallits icke inverka på fångets giltighet.»

Stockholm den 13 april 1948.

Gunnar Hedlund.